

**The Project Gutenberg eBook of The Esperantist, Vol. 2, No. 12, by H. Bolingbroke Mudie**

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: The Esperantist, Vol. 2, No. 12

Editor: H. Bolingbroke Mudie

Release date: June 18, 2015 [EBook #49234]

Language: Esperanto

Credits: Produced by Andrew Sly, Louise Hope and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

\*\*\* START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 12 \*\*\*

*Transcriber's Notes*

A few minor typographical errors have been corrected without notice. However, many grammatical errors and odd spellings have been left as in the original.

SINGLE COPIES PRICE FOURPENCE NET.

26. (Vol. II., No. 12.)

*Decembro, 1905.*

**THE  
ESPERANTIST**

La Esperanta Gazeto por la  
Propagando de la Internacia Lingvo.

ANNUAL SUBSCRIPTION: 3/- (4 francs; 1½ roubles; 75 cents).

Wholesale Agents: 41, Outer Temple, London, W. C.

All Communications should be sent to THE EDITOR, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

**CONTENTS.**

MARQUE DÉPOSÉE,  
No. 13195.

	<b>PAGE</b>
<b>THE DUMB MAN OF KIRKMILLAR</b> (W. Officer)	177
<b>SONG OF THE WIND</b> (A. Grabowski)	178
<b>THE TOP HAT</b> (Martyn Westcott)	178
<b>EGYPT AS A WINTER RESORT</b> (Martyn)	179

**THE ...  
ESPERANTO  
BLEND.**

Registered Trade Mark, No. 270,042.

Westcott)	
THE SEA (Loti) (translated by E. Privat)	180
REVERIE (Mdme. Reddet)	180
DIALOGUE ON ELISION (E. 10549)	181
TO THE W.P.B. (E J. Catt)	181
HE, SHE, IT AND ANOTHER (Cynicus)	182
STRANGE ADVENTURE OF A NECKLACE (Dickens) (translated by A. A. Cowan)	184
ETHELWALD CALMS THE SEA (translated by G.L.B. and C.F.W.)	185
THE OLD SONGS (translated by Clarence Bicknell)	186
ESPERANTO SUBJUNCTIVE (H. Sentis)	186
REMINISCENCES, Part XII. (Ed. Metcalfe, M.A., Oxon)	187
A CHRISTMAS SONG (E. 4686)	188
EDITORIAL	189
ESPERANTO HYMN OF PEACE (Zamenhof) (translated by W. M. Bassett)	191

Registered Label, No. 272,434.

THE ESPERANTO BLEND is a combination of the finest Whiskies from the Highlands of Scotland, and is of special interest to Esperantists, as the label has been designed to serve as a "propagandilo." A liberal CASH DISCOUNT will be allowed to bona-fide Esperantists who comply with the conditions, which can be ascertained on application to the Sole Proprietors—

BUCHANAN, SCOTT & CO.,

Garthland Street, Glasgow,  
Scotland.

Telegraphic Address: "ESPERANTO,  
GLASGOW."

LA PLEJ NOVA KAJ PLEJ BONA PROPAGANDILO ...

## Cigaredo Esperanto

(SPECIALE ELEKTITA TABAKO DE VIRGINIO).

Bonvolu skribi por detaloj al:

TABAKA SINDIKATO ESPERANTISTA, GLASGOW, SCOTLAND.

### ĈIUJ, NI POVOS PARADIZON IRI.

Kiu bone trinkas.  
Tiu bone dormas.  
Kiu bone dormas.  
Tiu ne pensas malbone.  
Kiu ne pensas malbone,  
Tiu certe ne pekas.  
Nu, ĉar kiu ne pekas.  
Paradizon eniros.  
De nun, bone trinku.  
Kaj vi paradizon iros.

Por tio ĉi, oni devas aĉeti bonajn vinojn, kaj sin turni al:—

**Sro. Ch. Jadeau en Mercurey (S. & L.)  
France.**

### The "Review of Reviews"

*Is the Best Magazine for Busy People.  
And it is read by 'Esperanto' Students.*

The aim of this Magazine is to make the Best Thoughts of the Best Writers universally accessible at a Trifling Cost.

The busiest and poorest in the community may here follow with intelligent interest the great movements of Contemporary History.

Post Free for Twelve Months, 8/6,  
10 fr. 75c., or 8.50 marks.

Office: MOWBRAY HOUSE, NORFOLK ST.,  
LONDON.

### ESPERANTIST WEEK-ENDS.

A Fellow of the B.E.A. Highly  
Recommends ...

### Correspondence Lessons in Esperanto

ARE GIVEN BY

"Westbury," Robertson Terrace,  
HASTINGS, as a week-end resort  
throughout the winter.

Special Inclusive Week-end Terms to  
Esperantists, 13/-.

Mr. A. MOTTEAU, Certified Teacher of  
Esperanto, 157, Earlham Grove, Forest  
Gate, London, E.

7/6 the Quarter.

### POŝTMARKOJ.

Granda pakajo da novaĵoj; 50 nove eldonitaj  
raraj Koloniaj & Alilandaj Markoj,  
enhavanta multajn "Reĝ-Kapojn" Koloniajn;  
rimarkinda valoro; kosto 1 f. 50 afrankite  
(1s. 1d.). Aroj por elekti sendataj je aprobo.  
Por komencantoj aŭ progresintaj  
kolektantoj.

WINCH BROTHERS, COLCHESTER,  
ENGLAND.

### STAMPS.

Grand Novelty Packet; 50 recent issue rare  
Colonial and Foreign Stamps, including  
many King's heads; marvellous value; 1s.  
1d. post free; selections on approval; suit  
beginners or advanced collectors.

WINCH BROTHERS, COLCHESTER.

### *Adresareto de Personoj kiuj deziras Korespondadi.*

Sro. W. H. MEIGH, Ash Hall, Stoke-on-Trent, Anglujo. Deziras interŝanĝi ilus. p-k. kun  
samideanoj el la Britaj kolonioj kaj azio.

Fino. C. OXENFORD ne plu povos korespondadi letere aŭ poŝtkarte pro okupado kaj aliaj  
privataj aferoj. Adiaŭ geamikoj!

Sro. VRTEL FRANCISKO, Satzamtstr. 3, Brünn Moravia, Austria. Tuj dankos al ĉiulandaj  
Esperantistoj (per plej bela ilus. p-k. el lia fama ĉefurbo) kiuj sendos al li belan (se eble  
koloritan) vidaĵkarton kun vidaĵoj de la maro, urboj, k.t.p., kun gratulo okaze de la  
venonta novaĵaro 1906. (Volu ne citi tiun ĉi anoncon sur la p-k.!)

La Kosto de la Enskribo estas 6d. (70c. poŝtmarkoj).

## THE ESPERANTIST

The Esperanto Gazette for the Spread of the International Language.

ABONPAGOJ ESTAS RICEVEBLAJ ĈE  
SUBSCRIPTIONS SHOULD BE SENT TO

**H. Bolingbroke Mudie, Esq., 67, Kensington Gardens  
Square, London. W.**

AUSTRIA.—Sro. T. Cejka, Bystrice Hostyn, Moravia.

BELGIUM.—M. M. Seynaeve, 3, Rue de l'Avenir, Courtrai.

FRANCE.—Grupo Pariza, 28, rue Serpente, Paris.

GERMANY.—Doktoro Mybs, 68, Markt Strasse Altona, Elbe.

NEW ZEALAND.—Esperanto Society, P.O. Box 50, Auckland.

RUSSIA.—Societo Espero, Bol Podjaceskaja 24, log 12, St.  
Petersburg.

SWEDEN.—Sro. P. Ahlberg, 50, Döbelngatan, Stockholm.

*Nepresitajn manuskriptojn la Redakcio resendos se oni aldonis poŝtmarkon.*

**N.B.**

*Alsendatajn artikolojn la Redakcio laŭ bezono korektos.*

**N.B.**

*Oni povas sendi la abonpagon per poŝtmarkoj, kiuj estas akceptataj laŭvaloro.*

*Oni sendu ĉiujn artikolojn, demandojn kaj avizojn al La Redaktoro, 67, Kensington Gardens  
Square, London, W.*

26. [Vol. II., No. 12.]

DECEMBRO, 1905.

Subscription, 3s. Per Annum.  
Single Copies, 4d. net. Nos. 2  
to 13, 6d. each; Later Issues  
4d. each, net.

## LA MUTULO DE KIRKMILLAR.

Norda Legendo.—Verkita de William Officer.

En la paroĥo de *Kirkmillar* estas tre antikva kastelo. Ĝi nun ruiniĝis; sed kelke da maljunaj personoj, ankoraŭ vivantaj, memoras tempon, kiam ĝiaj muroj estis pli malpli sendifektaj.

Antaŭ multaj jaroj ĝi estis kredita esti la loĝejo de fantomoj; kaj multe da strangaj rakontoj pri ĝi disvastiĝis en la ĉirkaŭaĵo. La kamparanoj ĝin rigardis je tia teruro ke ili ne havis kuraĝon ĝin preterpasi post la sunkuŝiĝo.

Je la tempo pri kiu ni skribas, loĝis—tiel diras la legendo—en *Kirkmillar* masonisto, ĉarpentisto, kaj botisto, kiuj estis ĉiamaj kunuloj. Kune ili pasigis la vesperojn, interparolante pri siaj metioj, kaj diskutante ĉiujn gravajn demandojn de tiu epoko. Ofte, ankaŭ, ili vizitis la paroĥan drinkejon, por sin refreŝigi per glaso da viskio, aŭ biero.

Unu nokton, dum ili sidis ĉe la drinkejtablo, la ĉarpentisto rimarkis pri la antikva kastelo kaj ĝiaj teruraĵoj.

"Ĉu vi efektive kredas," diris la botisto, "ke estas fantomoj en la kastelo?"

"Mi imagas ke ĉiu en *Kirkmillar* kredas tion."

"Permesu al mi diri ke vi multe eraras. Mi tute neas la ekziston de fantomoj, aŭ en *Kirkmillar* kastelo, aŭ aliloke."

"Kion vi diras," ekkriis la masonisto. "Mi vetas ke vi ne iros en la kastelon sole je noktmezo."

"Kiom vi vetas?"

"Dek ŝilingojn."

"Mi akceptas; kaj tuj gajnos la veton. Kioma horo estas nun?"

"Preskaŭ la dekunua."

"Nu, mi decidas fari la eksperimenton hodiaŭ nokte. Ni trinku alian glason antaŭ foriri."

Post proksimume unu horo la tri homoj haltis mallongan distancon for de la kastelo.

"Ĉu vi ankoraŭ intencas gajni la veton?" diris la masonisto.

"Certe. Estas nenio por timi," respondis la botisto, forpaŝante al la kastelo.

Baldaŭ li malaperis en la mallumo; kaj liaj du kunuloj atendis la rezultaton.

Post dek minutoj la *Kirkmillar* preĝeja horloĝo ekbatis la dekduan horon; kaj la masonisto kaj ĉarpentisto aŭdis nenaturajn sonojn, kaj vidis strangajn lumajojn elveni el la ruinaĵo.

Horo post horo pasis; sed la botisto ne reaperis. Fine tagiĝis; kaj la du homoj singardeme alproksimiĝis la kastelon. Kiam ili atingis la larĝan enirejon ili tuj vidis sian kolegon. Li kuŝis sur la tero en la granda vestiblo; kaj apud li staris kio ŝajnis esti fantoma virino blanke vestata. Je la sono de iliaj piedfrapoj la fantomino malaperis; kaj la botisto levis sian kapon.

Al ĉiuj iliaj demandoj li respondis per kapskuo; kaj de tiu tago li estis tute muta. Li vivis multajn jarojn; sed neniam per rigardo aŭ signo aludis al sia sperto en la kastelo.

Multe da *Kirkmillaranoj* eldiris ke, kiam ili lin renkontis, ili vidis la blankan fantominon subite malaperi de lia flanko; kaj kelkaj personoj eĉ certigis ke, post lia morto, la sama fantomino ofte vizitis lian tombon.

## KANTO PRI L' VENTO.

(El Leo Belmont).—A. Grabowski.

Se havus mi forton kaj spiron de l' vento  
De l' viv' aliiĝus fason';

Mi estus semanto de ama la sento,  
Ŝiranto de ĉia malbon'.

Per polvo friponojn blindigus mi kure,  
Falegus malver'-bastion'!  
Mi kverkojn fierajn fleksadus terure,  
Karesus je roza la kron'.

Mi plorus poeton, sur tomb', kun betulo,  
Mi vipus la maron sen lac';  
Sur vojo ŝtonegojn mi skuus, fortulo,  
Ke muĝus la nokt' per minac'.

La poplon maljunan al dormo lulante,  
Ridetus mi kun l' akaci';  
Fluginte sur kampon, sonorus mi kante,  
Ho! forton de l' vento al mi!

## "LA FUMPOTĈAPELO."

De Martyn Westcott.

Ĉu mi sonĝas?—aŭ ĉu la malbelega fumpotĉapelo vere malpopolariĝas? Ĝia nomo mem estas malbela Angla (*chimney-pot hat*). Eŭfeme, ni povas ĝin nomi "silka ĉapelo," sed tiu ne ŝanĝas ĝian malbelan formon! Kaj en la proksima centjaro sendube la idoj diros al siaj geavoj —"Apenaŭ ni povas kredi ke personoj en tiuj tempoj portadis tiajn absurdajn ĉapelojn! Ili similas la forntubon en la kuirejo! Kaj ili nepre estis varmegaj kaj pezaj! Kiu ilin elpensis?"

Nu, la silka fumpotĉapelo estas la elpenso de fadenisto Londona. Jes! la malbelegaĵo estas certe elpenso Angla. Mi ĝin multe bedaŭras, sed mi deviĝos tion konfesi. La nomo de tiu eraranta komercisto estis Hetherington—bona nomo Angla, kiel vi vidas.

Kaj rakonto de lia agado efektive aperis en la *Times* de la jaro 1797! La silka-ĉapelo ja ekzistis dum cent ok jaroj!

Nu, la ĉapela komerco estis tre malbona, kaj la dandoj de tiu epoko ne aĉetus ĉapelojn tial ke ne ekzistis eĉ unu speco reale eleganta. Hetherington estis fasonema komercisto, kaj liaj amikoj ofte petis ke li ion tute novan elpensos. Fine li faris—fumpotĉapelon. Li laboris tute sekrete ĝis la unua ĉapelo finiĝis. Tiam, tagon tre malfeliĉan por ni, mi opinias, li montris la novan elpenson al siaj edzino kaj idoj.

"Ho! patro! sed kiel malbela ĉapelo!" ili ekkriis.

"Malbela!" li kriis, indignante kaj kolere.

La edzino kaj infanoj petis kaj petegis lin ke li ne foriru sur la straton kun tia ĉapelo; sed li koleriĝis plie, kaj fine li lasis sian domon, brue ekfermante la pordon!

Estas kredeble ke neniam ni estus sciintaj ĝuste la datumon, je kiu tiu ĉi mallerta ago okazis, sed tuj kiam la fumpotĉapela komercisto iris sur la straton, amaso da buboj kaj bubinoj lin tuj sekvis, ĉiam kriegante. La geurbanoj ankaŭ lin sekvis, reciproke demandante ĉu la bona komercisto frezeziĝas? Kaj fine, Hetherington arestiĝis, tial ke li kaŭzas tumulton en la publikaj stratoj! Kaj kiel la policianoj (aŭ gvardanoj, kiel ili tiam estis) lin kondukis al la juĝejo, la hundoj bojis, la infanoj ekkriegis kaj ĉiuj kredis ke li estas frenezulo. Nu, la tiea magistrato estis la *Lord Mayor*,<sup>[1]</sup> antaŭ kiu Hetherington estis kondukata.

La policianoj plendis ke la komercisto, per sia absurda kaj malbela ĉapelo, timigis la infanojn, kolektis grandan amason, kaj ke malgranda knabo kies nomo estas *Thomas Cordwainer*, trabatiĝis per la piedoj de la amaso, kaj ricevis brakon frakasitan. Hetherington fiere konstatis ke li estis Angla, kaj ke pro tio li certe havas la rajton porti ian ajn ĉapelon! La magistrato diris ke li unue tumulton faris, kaj ke, tial, li deviĝos garantii plibonan konduton estontan per pago da libroj kvincent!! Certe tiu estis tre severa juĝo! Mi kredas ke la komercisto neniam perdis sian monon, ĉar poste multe da personoj aŭdis pri la nova ĉapelo kaj baldaŭ la malbelaĵo iĝis tiel populara kiel eĉ Hetherington volis....

Antaŭ malmultaj jaroj, nur la dandoj, sinjoroj, kaj profesianoj portis tiujn ĉapelojn, precipe dimanĉojn. Malfrue, kiam ĉiuj kiuj estis sendependaj ekĉesigis ilin porti, la komercistoj kaj komizoj alprenis ilin kiel oficialaj kaj komercaj ĉapeloj. Ĉe multaj oficejoj Londonaj la komizoj *deviĝas* porti tiujn malbelajn ĉapelojn eĉ en la varmega vetero....

Mi tute ne dubas ke, estonte, nur laboristoj kaj metiistoj portos la fumpotĉapelon, kaj ĉe ili, ĝia vivado estos ja mallonga!

Ĉu mi sonĝas do? Ĉu la forntubo reale malpopulariĝas, aŭ ne? Ni eklernas iom da higieno—ni scias bone ke la kapo bezonas ventolecon, kaj ke tiuj pezaj ĉapeloj estas respondaj pri la senhareco de iuj el ni; ni lernadas iom pri arto—kaj ni vidas ke la *f—o* estas malbela, malbelega; ni pli kaj pli deziras komforton, kaj ni tre bone scias ke la *f—o* estas tre malkomforta ... kion do? ni forlasu la fum-pot-ĉapelon! Kiu aliĝos kun mi la Kontraŭ-Fpĉ-Brigadon?

## PIEDNOTO:

[1] Urbestro de Londono.

## EGIPTUJO KIEL VINTRA LOĜEJO.

Martyn Westcott.

Estas je tiu ĉi sezono de la jaro ke personoj riĉaj kaj riĉetaj, kaj personoj de la libertempaj klasoj ekpripensas pri regiono, en kiu ili povos pasigi komforte kaj plezure la vintron. Ekzistas granda, kaj, mi opinias, ĉiame-grandiĝanta nombro da tiuj, al kiuj diris la kuracisto "Vi devos vintrumi alilande." Inter tiuj estas multaj kiuj suferas nur de enuo, fantazio malsana kaj manko da laboro difinita, sendube; sed ankaŭ inter ili estas tiuj, kies brustoj estas "delikataj," kiuj devas esti "tre zorgemaj," kaj suferas eble de renaj aŭ hepataj malsanoj. Al ĉiaj tiaj personoj, kiel ankaŭ al la lacaj cerb-verkantoj, la aŭtoroj, la dramaŭtoroj, la Parlamentanoj kaj tiel plu, Egiptujo vintre ofertas klimaton ĉiam agrablan, kaj scenaron de tipo tute nevidebla en Granda Britujo kaj la Kontinento Eŭropa kaj ankaŭ objektoj posedantaj interesan historian malsuperan al nenia intereso en la mondo. Estas en hodiaŭa Egiptujo multe da diverseco. La viro kun gustoj modernaj trovas ĉe Kajro urbon kosmopolitanan plenan je fremduloj interesigaj, kaj bonaj hoteloj; kaj tre apude, la antikvan urbon de la Mamelukoj, kaj Kalifoj. Se oni preferas la allogaĵojn de la vivo moderna antaŭ aferoj historic-interesaj ne disreviĝos je moderna Kajro. Dum "la sezono" estas baloj, dancadoj, *bridge*-kunvenoj, tute same kiel en ia alia urbo. Kaj kiam tiaj aferoj supersatas vin, jen grandegaj monumentoj, la Piramidoj, la Sfinkso, kaj multe da temploj kaj tomboj! La vojaĝanto kiu malsukcesas tiajn aferojn trovi interesaj, certe bezonas fantazion! En Kajro mi ofte miregis, demandite "Ĉu estas dezirinde vojaĝi laŭ la rivero? Kion oni faros tie?" ...

La senegala karaktero de la Nilo mem aparte, la urboj modernaj sur la bordoj de ĝi, konstruitaj sur la sidoj kaj inter la ruinaĵoj de la antikvaj urboj kvar ĝis dek-mil-jaraj, estas ja vidindaj. Tie ankaŭ ekzistas hoteloj ĉiugradaj, kiuj ne estas tro altprezaj. Je pli ol unu okazo mi aŭdis diri virinojn ke la dek-kvar-taga vojaĝeto sur la Nilo estis inter la plej dolĉaj spertoj en siaj vivoj!

Kajron mem mi trovas enuiga; sed la granda rivero neniam lacigas. La vivado en la riveraj vaporŝipoj estas plena je diverseco kaj intereso. La tre oftaj ekskursoj azendorse tra la dezerto, kaj ĝia hela seka aero, la mirindegaj antikvaj temploj kaj tomboj, kaj la dolĉa klimato kune ĝuebligas la tutan vojaĝon kaj ĝin faras neforgesebla! Plimultiĝa nombro da vizitantoj ĉiujare pasas preter *Assouan*, la landlima stacio, por viziti *Kartum* kiu grandiĝis mirinde sub Brita protekto, kaj nun enhavas hotelojn kaj konstruaĵojn gravajn....

Ofte oni al mi petas detalojn praktikajn pri elspezoj kaj loĝejo en Egiptujo dum la vintro. Kompreneble estas malfacile taŭge respondi. Alveninte en tiu lando oni devas kalkuli tiom elspezi kiom li ĝenerale elspezas, vojaĝante en la Eŭropa kontinento. La vojaĝoj en la unua-klasaj vaporŝipoj estas sufiĉe altprezaj ĉar *Cook* kaj la *Anglo-Amerikana* kompanioj havas tie monopolon. Ambaŭ ŝipe kaj lande, tamen, zorgata de *Cook*, oni povas ĝui ĉion la plej bonan.

La azenoj estas bonegaj, kvietaj kaj facile-rajdeblaj de ĉiuj eĉ tute sen rajda sperteco; kaj ĝenerale estas la gviduloj Arabaj sufiĉe lertaj kaj ĝentilaj. Ekzistas tie ankaŭ bonegaj gvidlibroj, precipe unu de *D<sup>ro</sup> Wallis Budge* verkita. La hodiaŭa Egiptujo ne nur estas tenejo da antikvaĵoj senprezaj, tamen; oni povas egale tie vidi modernajn triumfaĵojn de inĝenierado—tiaj kiaj estas la grandega dig-ponto ĉe *Assouan* antaŭ ne longe konstruita, kaj la pli eta digo ĉe *Assiut*—kaj multajn aferojn ankaŭ, interesaj sociologie.

Pri la klimato de Egiptujo mi devas iom paroli. La foresto da pluvo certigas la sekecon de la aero, kaj la situacio geografia de la lando al ĝi donas vintron varman. La temperaturo, tamen, malofte superas 80° *Fahrenheit* eĉ en la dezerto, kaj sur la rivero mem, nokte kaj frua-matene, ofte estas preskaŭ malvarme, kompare (ekz., 60° F.). Tial mi konsilas al ĉiuj kiuj intencas en Egiptujo vintrumi, ke ili kunportu sufiĉe da varmega vestaĵo, precipe subvestaĵo—kaj ne atendu somermezan hejton sur la ferdekoj de la vaporŝipoj. Novembro-Februaro estas la plej bonaj monatoj, sed nur ĉe tiuj, kiuj malŝatas varmecon someran estas malagrablaĵ Marto kaj Aprilo.

El "Romano de Infano," de Pierre Loti.

Esperantigis Edmond Privat, ĉefredaktoro de la revuo: "Juna Esperantisto."

Mi volus provi nun diri la impreson, kiun faris al mi la maro, kiam mi ĝin unuafoje vidis.

Tiu ĉi estas vespera impresio; oni apenaŭ povis vidi, kaj tamen la aperinta figuro estis tiel forta, ke ĝi unufrape por ĉiam gravuriĝis. Kaj mi ankoraŭ retrospektivan tremfroston sentas, tuj kiam mi tutspirite pripensas tiun memoraĵon.

Mi alvenis vespere, kun miaj gepatroj, en vilaĝon de la *Saintonge* marbordo, en domon de fiŝkaptistoj luitan por la bansezono. Mi sciis ke ni tien venis por io nomata "la maro," sed mi ĝin neniam vidis jam (linio de sablaj montetoj kaŝis ĝin al mi, pro mia tre malgranda kresko) kaj mi estis tre malpacienca ĝin koni. Post la vespermanĝo, je la eknoktiĝo, mi do forkuris sola eksteren. La aero malvarmeta, maldolĉa, odoris ion nekonatan, kaj stranga bruado, samtempe mallaŭta kaj vastega, fariĝadis malantaŭ la sablaj montetoj, kien kondukis vojeto.

Timigis min ĉio, tiu nekonata vojeto, tiu krepusko falanta el kovrita ĉielo, kaj ankaŭ la soleco de tiu angulo de la vilaĝo.... Tamen, armite per unu el tiuj grandaj subitaj decidoj, kiajn prenas kelkfoje plej timemaj bubetoj, mi foriris rapidpaŝe....

Sed, subite, mi haltis frostita, tremante pro timo. Antaŭ mi, io aperis, io malhela kaj bruanta, aperinta ĉiuflanke samtempe kaj ŝajnanta ne havi finiĝon; moviĝanta spaco, kiu donis al mi la mortigan kapturon.... Sen ia dubo *tio estis ĝi*; nek unu minuto da ŝanceliĝo, nek eĉ da mirado *ke ĝi estas tiel*, ne, nur teruro; mi *rekonis* kaj tremadis. *Ĝi* estis malhelverda, preskaŭ nigra; *ĝi* ŝajnis senfirma, perfida, englutanta; *ĝi* moviĝis kaj ruliĝis ĉie samtempe, kun ŝajno de funebra malbonco. Supere, etendiĝis unupeca ĉielo, malhelgriza, kiel peza mantelo.

Tre malproksime, nur tre malproksime, je nekalkuleblaj profundaĵoj de horizonto, oni ekvidis ŝiraĵon, lumajon inter la ĉielo kaj la akvo, longa fendo malplena, flave helpala....

Por tiel *rekonis* la maron, ĉu mi ĝin jam estis vidinta?

Eble, senkonscie, kiam, estante aĝa kvin aŭ ses monatoj, min oni kondukis en la *insulon*, ĉe praonklino, fratino de mia avino. Aŭ ĉu ĝi estis tiel ofte rigardata de miaj maristaj praavoj, ke mi naskiĝis havante jam en la kapo malklaran rebrilon de ĝia grandegeco? Ni restis momenton unu antaŭ la alia, mi de ĝi ensorĉata. De tiu unua intervidiĝo sendube, mi havis la nekompreneblan antaŭsenton, ke iam fine ĝi min prenos, malgraŭ ĉiuj miaj ŝanceliĝoj, malgraŭ ĉiuj voloj kiuj provos min deteni.... Tio, kion mi sentis antaŭ ĝi, estis ne nur teruro, sed ĉefe nedirebla malgajeco, impresio de ĉagrenega soleco, de forlaso, de ekzilo.... Kaj mi reforiris kurante, kun vizaĝo tre malĝoja, kredeble, kaj la haroj turmentataj de la vento, kun treega rapideco por alveni al mia patrino, ŝin kisi, min premi kontraŭ ŝi; konsoligi al mi mil animturmentoj antaŭaj, neesprimeblaj, kiuj premegis mian koron, vidante tiun grandan spacon verdan kaj profundan.

## REVADO.

Originale verkita de Srino. Reddet (Sens).

En flora ĝardeno de l' revoj  
Mi iris dum nokto promeni  
Tra l' arboj, la freŝaj kreskaĵoj  
Ĉarmite mi paŝis sen halti.

Mi vidis la bluan floretan,  
La floran kun palaj folioj,  
Mi prenis lazuran ludilon  
De la dudekjaraj geknaboj.

Mi vidis la floran purpuran,  
La brilan emblemon de gloro;  
Mi vidis la floran malhelan  
Kaŝantan la lumon en koro.

Mi vidis poetan la floran

Post tiu de l' blanka edzino:  
El ĉiuj kolektis garbeton  
Ĝis blovis, frostega, la vento.

Kaj tiam, forkuris rapide  
Timante ke ĝia flugilo  
Forportos parfumojn subite.  
De mia odora rikolto.

## DIALOGO PRI ELIZIO.

181

Originale verkita de Esperantisto 10549.

*Kritikisto.* Amiko mia, vi estas alie admirinda poeto, sed vi treege amas haki la vostojn. La troa eliziemo ne estas aprobinda. Mi malamus fortranĉi la voston aŭ al vorto aŭ al besto.

*Poeto.* Sed vi ne estas poeto.

*K.* Mi estas nek poeto nek ĥirurgiisto, sekve la kompatinduloj ne timas mian dispecigemon.

*P.* La versfarado, sume kiel la medicina scienco, postulas la vivo-sekcion.

*K.* Sed tio ne senkulpigas kruelecon senbezonan. La modelaj verkistoj en la *Fundamenta Krestomatia* ŝpareme uzas tranĉilon.

*P.* D<sup>ro</sup> Zamenhof mem elizias.

*K.* Malofte severe. Lia longa poemo "*Al la Fratoj*" estas preskaŭ tute sen elizio. Dufoje li tranĉas la artikolon, sed nenion plu.

*P.* Li ankaŭ verkis la kanton "*Al la Reĝo*."

*K.* Bedaŭrinde jes! Jen bela poemo difektita per malmodera eliziado.

*P.* Ĉu vi kritikis eĉ la Elpensinton de Esperanto?

*K.* Oni kritikis ĉiun eminentulon. Eĉ la suno enhavas makulojn. Ju pli verkisto estas laŭdinda, des pli li estas kritikinda. Tamen iometo da maldeco ne kontraŭpezas la tutan indon de plej granda poeto. Ordinare la majstro estas tre humana verkisto, kaj li tranĉas malmulte.

*P.* Tranĉi estas neeviteble.

*K.* Ne absolute. En "*Alaŭdeto*" kaj en aliaj modelaj kantoj, mi vidas plezure ke ĉiuj la vortoj, senescepte, gaje skuetas siajn vostojn nevunditajn.

*P.* Elizio plibeligas poemon.

*K.* Pardonu al mi. Vort' en poem' ofte similas al soldat' post batal', aŭ al kat' kiu sengarde sidiĝis en kuniklokaptil', kaj al poem' alie belul' alvenas mien' de malsanulej'.

*P.* Vi do tute malŝatas elizion.

*K.* Ne tute. Sed estu diskreta, kaj kompatu la vostojn. Ne decas operacii kvazaŭ per falĉilo.

*P.* Kion vi proponas kiel la plej bona modelo de rima stilo?

*K.* Preskaŭ la tutan poemaron en *Fundamenta Krestomatia*, malgraŭ la elizioj. Sed ne tranĉegu sovaĝe. Ne faru tiom da kripluloj. Ne estu sangavida. Ni ne estas en Mandĉurio!

*P.* Ŝajnas al mi ke vi estas prava.

*K.* Nehakita kanto estas rava.

## AL LA KORBO POR FORĴETAĴOJ.

La plej humila sed tre utila membro de la Redakcio, kun plena respekto de la Verkistino, E. J. Catt.

Laŭ la interesaj enhavoj de la *THE ESPERANTIST*, la mondo, aŭ pli bone ĝiaj loĝantoj, tiel saĝiĝas kaj tiel klare verkas, ke la ideo sin prezentis al mi ke ci malofte, aŭ eble neniam, ricevas donacon.

Tiu ĉi pensado kortuŝas min. Ne balancu la kapon (aŭ cian tenilon) kun mieno de malespero. Sendube ci baldaŭ repleniĝos—ĉar mi estas verkanta iom speciale por ci, ho kara Korbo, por ci sole, kiel esprimo de simpatio.

Estas nur simpla (sed tamen vera) anekdoto, kaj tute negrava. Nek ci nek mi estas el la gesaĝuloj; ne multe taŭgas sekvi niajn faradojn, escepte por doni plezuron unu al la alia.

Legante artikolon "*Iom da Muziko*" memorigis al mi ion, kion mi aŭdis antaŭ la historia periodo, t.e., kiam mi estis infanineto.

Sinjoro kiu ofte venis ĉe ni por fumi la pipon de amikeco kun mia patro, multe amuzis min per liaj anekdotoj. Fojon li rakontis la sekvanton:—

Je Novjaro mi vizitis la gastaman Kapitanon M— ĉeestis multaj parencoj, amikoj, konatuloj, k.t.p., inter kiuj estis junulo—ne tre bone konata. Oni petis ke li kantu.

"Ho jes! volonte mi kantos, sed eble vi permesos ke mi unue rakontos aferon—poste se vi tion deziras, mi tre volonte kantos!"

"Ĉe lernejo mi multe ĝuis la kantadon. Revenante hejmen maten-frue, mi fermis la pordon de mia dormoĉambro kaj tre kontente mi ekkantis belan himnon. Subite mi aŭdis teruran voĉon ekkrii "Tomaso! Tomaso! kion mi aŭdas? Vi malbona knabo, filo de respektindaj gepatroj, segi tabulojn je Dimanĉo! Venu tuj malsupren."

"Vi do vidas ke ili ne permesis al mi ekzercadon por plibonigi mian voĉon!"

Li silentis. Eble la gastoj dankis lin pro la rakonto, sed estas certe ke oni ne plu deziris ke li kantu!

Sed ni lasu tion—

Nu, Korbo kara, kion vi pensas pri mia verketo? Ĉu vi ĝin ricevos, aŭ ĉu vi preferas resti malplena?

## LI, ŜI, ĜI KAJ ALIA.

182

Originale verkita de Cynicus.

*Li.* Mi vidu, jen estas unu, du, tri—kvar fraŭlinoj. Mi miras kiu *ŝi* estas? Mi skribos al *ŝi*.

*Ĝi.* Estimata Fraŭlino,—Mi estus tre kontenta se vi korespondadus kun mi, letere aŭ per il. p.k. Via, k.t.p.

*Ŝi.* Ho! nova korespondanto! Ne malbona—bone elektitan karton—montras bonan guston—kaj—jes, estas bona skribmaniero. Ho jes, mi korespondados kun vi, sinjoro!

*Ĝi.* Estimata Sinjoro, mi dankas vin pro via beleta karto. Volonte mi interŝanĝos p.k. kun vi. Kiajn specojn da kartoj vi preferus? Mi sendos tiujn, k.t.p.

*Li.* Ha, la respondon al la mia! Kia belega karto! *Ŝi* havas bonan guston, kaj—jes—mi pensas ke mi ametos tiun ĉi fraŭlinon.

*Ĝi.* Tre estimata Fraŭlino, estis kun ĝojo, ke mi ricevis vian agrablan respondon al mia karto. Mi estas tre feliĉa ke ĝi plaĉis al vi. Vi estas tre afabla, kara fraŭlino, demandi kiajn specojn da kartoj mi preferas. Mi preferus, kaj akceptos kun plezuro, k.t.p.

*Ŝi.* Kiel ĝentila! Jes, mi ametos tiun ĉi sinjoron.

*Ĝi.* Tre estimata sinjoro, kiel belegaj estas la kartoj, kiujn vi sendas. Ĉu vi kredas en Telepatio? Ĵus tiam, kiam vi sendis vian unuan karton, mi legis vian anoncon en la ĵurnalo, kaj mi ekpensis ĉu mi skribus al vi; sed la penso pasis, kaj mi ne skribis. Ĉu vi interesiĝis pri psikologio? Mi pensas, k.t.p.

*Li.* Ho, ho! jen estas alia psikologistino! Strange, kiel la virinoj amas ĉion kio estas mistika, nekomprenbla. Mi volus scii ĉu vere *ŝi* intencis respondi al mia anonco.

*Ĝi.* Kara Fraŭlino,—Ĉu mi kredas en telepatio? Certe, jes. Ĉu tiuj ĉi kartoj kiujn ni sendas unu al

la alia ne estas pruvo? Ĉu vi ne observas, ke mi sendas la miajn en la sama tago ke vi sendas la viajn? Vere, kune ni pensas, kune skribas, kune sendas; devas esti do telepatio, kaj ni devas esti simpatiaj unu al la alia. Ni do estas geamikoj, ne vere? Kiu scias, eble ni estas geamikoj longe serĉitaj. Ĉu vi permesos al mi nomi vin amikino? Ho jes, mi tre interesiĝas pri psikologio, sed estas multaj branĉoj apartenante al tiu ĉi moderna "Arbo de Sciado." Kiun vi preferas, mi—k.t.p.

*Ŝi.* Ho, estas bone! Mi estas trovinta viron, kiu skribas tiel se mi estas inteligenta estaĵo.

*Ĝi.* Kara Sinjoro,—Ĝojege mi ricevis vian lastan karton. Kvankam mi demandis ĉu vi kredas en telepatio, mi ne scias ĉu mi kredas aŭ ne. Certe, estas strange, ke ni ambaŭ skribas samtempe, sed estas ankaŭ strange ke vi deziras min nomi amikino. Kiel ni povas esti geamikoj se neniam ni vidis unu la alia. Vere, mi timas ke vi ne trovos min esti tre interesa amikino, kaj baldaŭ vi bedaŭros ke vi tiel rapide volis nomi min "amikino." Ĉu vi preferus skribi letere? Ne estas sufiĉa spaco por skribi multe sur p.k. Kian branĉon de tiu kiun vi nomas la "moderna arbo de Sciado" vi preferus priskribi? Ĉu vi scias ion ajn pri hipnotismo? Mi amus—k.t.p.

*Li.* Jes, mi amas tiun ĉi fraŭlinon. Kial—mi ne scias—sed, mi amas ŝin.

*Ĝi.* Karega Amikino,

Ho ve! Ĉu vi koleros kontraŭ mi tiel skribinte. Ne mallaŭdu min, mi petegas. Sed se mi skribas "kara," ne estus vera. Vi estas pli ol "kara" al mi, tial mi skribas "karega." Ne, mi ne scias multe pri hipnotismo, sed mi timas ke vi scias tro multe, kaj ke vi min hipnotigis tiel, ke mi trovas mi mem devigata pensi pri vi kontraŭvole. De la ricevo de via unua karto, mi interesiĝis pri vi; de via unua karto mi vin amis, kaj nun mi vin amegas. Ĉu vi hipnotigis, aŭ ĉu vi ensorĉis min, mi ne scias; ĉio kion mi scias estas ke mi vin amegas, kaj atendas vian leteron kun la plej granda malpacienco. Ho, kiel mi ĝojas ke vi permesas min korespondadi kun vi letere.

Sed kio vin interesigos, kian temon mi priskribos? Mi mem? Eble vi ŝatus scii iom pri via korespondanto. Nu, mi havas tridek kvar jarojn—mi estas—ho, mi ne povas priskribi min mem. Mi enmetas foton, kaj petegas ke vi estos malsevera kontraŭ tiu malbelulo. Ĉu vi sendos vian portreton al mi, karega amikino mia. Mi ŝatos ĝin supre ĉiuj miaj plej ŝatataj havoj. Mi estas—k.t.p.

*Ŝi.* Kia bona letero! Ho, mi estas tre feliĉa ke li skribis al mi. Certe, mi neniam antaŭe ricevis tiel bonan leteron.

*Ĝi.* Ne, kara amiko, mi ne estas kolera kontraŭ vi, ĉar vi nomas min "karega," kvankam mi miras. Sed mi avertas vin ke neniam mi kredas ion kion viro skribas al mi, kaj nur la duonon de tio kion li diras.

Nu, kion mi priskribos? Min mem? Mi timas ke estas tiel malfacile skribi pri mi mem, kiel vi trovas malfacile skribi pri vi mem. Mia aĝo? Mi estas tiel maljuna kiel Evo. Miaj haroj estas brunaj, ankaŭ miaj okuloj. Sed mi enmetas foteton, vi vidos kian specon da vizaĝo mi havas. Ha, vi trovos min tre malsprita; mallerta. Mi scias nenion. Sed vi, vi ja povos skribi pri multaj interesaj aferoj. Vi estas artisto, vi loĝas en granda urbo; inter tre gaja, artista popolo; kaj certe, devas esti multaj okazoj kiujn vi povus bone priskribi.

183

Mi konfesas ke mi estas tre interesita pri karaktero. Mi bone ŝatas legi la vizaĝojn de tiuj kiujn mi renkontas. Mi ankaŭ legas la karakteron per la skribmaniero. Ha, ha, sinjoro! Vingardu! Baldaŭ mi lernos ĉion kion vi bone volus kaŝi de mi.

Ankaŭ mi konfesas ke mi amas tiri la ŝnuretojn kaj vidi la pupojn danci. Ĉiu, pli-malpli baldaŭ montras siajn malgrandajn malsaĝaĵojn—malfortajn punktojn, kaj tiam mi ridas. Ho jes, mi ridas! Denove, mi diras gardu vin bone, sinjoro! Jam mi vidas en vian foton, ke vi estas—ne, mi ne diros kion mi legas. Mi esperas—k.t.p.

*Li.* Skeptikulino, he? Nu, ni vidos ĉu mi povas ŝin kredigi je mi.

*Ĝi.* Ho, karulino mia! Kiel vi estas kruela! Kial vi ne kredas ke mi skribas la veron? Mi ĵuras ke mi amas vin, tiel neniam mi amis virinon antaŭe, kaj nur vin. Sed vi estas malboneta min dubi. Aliaj viroj eble diros al vi multe da tio kio ne estas vera—sed mi? Ho, kiel vi min vundas! Mi sentas ĉion kion mi skribis. Efektive mi amis vin, mi amas, kaj ĉiam mi amos! Mi ne scias kial vi estas tiel maljusta—k.t.p.

*Ŝi.* Ha-ha-ha! Li iĝas varma. Ni atendu.

*Li.* Neniam respondon! Kial, mi miras.

*Ĝi.* Ĉu mi ofendis vin, tre karega amikino mia? Mi petegas ke vi min pardonos, se jes. Ho, se vi povus scii kiel mi vin amas. Sed vi estas malvarma, kruelega—Ho, mi petegas, amu min iomete, se vi ne povas ami min tiel mi amas vin. Mi pensas pri vi de la mateno ĝis la nokto; ĉiame mi vidas vin antaŭ...k.t.p.

*Ŝi.* Tio ĉi estas amuziga.

*Ĝi.* Ne pli longe mi povas kontraŭbatali vin, Karulo. Jes, mi konfesas ke ankaŭ mi amas vin. Mia plej amata, se vi povus esti ĉi tie, mi montrus al vi kiel multe mi amas vin. Ho, karega mia, ĉu mi estas trovinta unu kiu amas min kiel mi deziras esti amata? Ĉu mi laste estas trovinta unu kiu min komprenas? Ho...k.t.p.

*Li.* Ha-ha-ha! Mi pensis ke mia lasta letero ŝin kaptus.

*Ĝi.* Ho, mia plej amata, mia ĉio, mia...k.t.p.

(Post semajno).

*Ĝi.* { Ho! Mia karulineto...k.t.p.  
Ho! Mia karulo...k.t.p.

(Post tri tagoj).

*Ĝi.* { Ho! Mia amatino...k.t.p.  
Ho! Mia amato... k.t.p.

(La proksiman tagon).

*Ĝi.* { Ho!!.....!! k.t.p.  
Ho!!.....!! k.t.p.

(La saman tagon).

*Ĝi.* { Ho!!!.....!!!! k.t.p.  
Ho!!!.....!!!! k.t.p.

(Post tri monatoj).

*Ĝi.* { Jes, karulino mia, kiam ni renkontos en la proksiman monaton,  
Jes, karulo mia, Ho!!!.....!!!!.....!!!! k.t.p.

(Post semajno).

*Li.* Mi pensas ke mi iros Londonon iom pli baldaŭ ol mi skribis. Mi volus ŝin vidi antaŭ ŝi vidos min. Certe mi volas vidi ŝin antaŭ ol mi—facile mi povos aliri al la strato, kaj atendi— (*Al la Alia*) Ni iros je la 21a anstataŭ la 27a, estas grava afero pri kiu mi devos zorgi. Estas tre ĉagrena, sed—

*Ĝi.* Karega karulino mia, mi estas korrompita. Mi ne povos alveni antaŭ la tria de Julio. Ho, kiel longe ŝajnos la tempo ĝis mi...k.t.p.

(En la 30a Junion).

*Ŝi* (*al la Alia*). Mi venos al via oficejo hodiaŭ post-tagmeze, kaj ni vespermanĝos ĉe la Frascati kafejon antaŭ iri al la teatro vespere.

(En la vespero de la sama tago. Ĉe "Charing Cross" Stacidomo).

*Li.* } (*Renkontante*). { !!!  
*Ŝi.* }

(Post kvin minutoj).

*Li.* } (*Prezentante la Alia*). { Mia edzino.  
*Ŝi.* } { Mia edzo.

Maljunaj geedzoj loĝis ĉe hotelo ne-vin-trinkeja. Sed la maljunulo ĉiam trinkis iom da viskio hejme, kaj li tial aĉetis botelon da ĝi en la urbo, por havi malmultajn gutojn ĉiunokte.

Kiam ili estis forirontaj, ili ne sciis kie kaŝi la malplenan botelon.

"Metu ĝin sur la supro de tiu alta vest-ŝranko," diris la edzino.

"Bonegan ideon," respondis ŝia edzo; "donu al mi seĝon, kaj mi metos ĝin tie."

Vigle staranta sur la seĝo, li ekvidis ke la ŝrank-supro estis tiel plenigita je similaj boteloj ke ne restas spaco por la lia!

Kompreneble la ĉambro-servistinoj neniam purigis tiun altan lokon.

El la Hispana.—Tradukitaj de D. H. Lambert, B.A.

Foje la imperiestro Josefo, alveninte al ia urbo neakompanate de siaj korteganoj, estis demandata de la mastrino de la hotelo ĉu li estas unu el la imperiestra sekvantaro. "Ne," respondis la princo. La scivoleco tamen de la bona virino ne kontentiĝis per respondo tiel mallonga. Si serĉis senkulpigon por eniri en lian ĉambron, kaj vidante lin razantan demandis ĉu li havas ian oficon apud la imperiestro. "Jes," rediris la monarĥo, "Kelkafoje mi lin razas!"

---

Estas kutime ke ĉasantoj interparoladu pri la eksterordinaraj okazoj kiuj sin montras dum ilia speciala pasatempo kaj trograndigu la ecojn de siaj hundoj.

Dum la mallacado de ĉasantaro inter kiu troviĝis Aleksandro Dumas, oni ekparolis laŭvice la ĉiaman temon pri la ĉashundoj. Dumas aŭdis siajn kunulojn rakonti la mirindan intelegentecon vidigitan de tiuj ĉi bestetoj. Kiam sia vico alvenis, li trograndigis ankaŭ la inteligentecon de sia propra hundo. "Ho!" li komenciĝis, "mia hundo posedas supereman lertecon unufoje kiam mi matenmanĝis en la ĝardeno kune kun amiko, Fanoro—kiel mi nomis mian hundon—atendis humile por ke, kiel kutime, mi disĵetu al li la matenmanĝerojn. Sed, vidinte ke mi ne memoras lin, li forkuris al la fino de la ĝardeno, kaj venis returnen al mi, alportante en la buŝo branĉeton da la floro nomita Ne-min-forgesu!"

---

Notario prenis la veturilon por iri al urbeto proksima de Seviljo, kaj la veturigisto demandis al li dekkvar pesetojn.

"Ĉu vi volas certigi ĵure la koston de tiu ĉi vojiro?"

"Volonte, sinjoro."

La notario tiam eltirinte el sia poŝo kaj stariginte sur la tablo krucifikson lin igis ĵuri kaj donis al li ses pesetojn rimarkante ke li mem detenas la restaĵon kiel leĝan pagon pro la ago de la ĵurpono!

---

Reĝido volante fari ŝercon cencerne unu el siaj korteguloj, kiun li estis utiliginta diversamaniere kiel ambasadoron, diris al li ke li similas strigon. "Mi ne scias, Via Moŝto, kion mi similas," li rediris, "tio kion mi scias estas ke multajn fojojn mi estas havinta la honoron prezenti Vian Reĝan Moŝton!"

---

Ia sinjoro vespermanĝante en hotelo demandis al persono je sia flanko ke li bonvolu pasigi la mustardon.

"Ĉu vi kredas ke mi estas servisto?"

"Ho, ne, sinjoro," rediris la alia, "mi supozis ke vi estas sinjoro!"

## **STRANGA AVENTURO DE ĈIRKAŬKOLO.**

Tradukita el Dickens de A. A. Cowan.

"Nu, Bob," diris Hopkins je apenaŭ rimarkebla ekrigardo je la atenta vizaĝo de S<sup>ro</sup> Pickwick, "estis stranga malfeliĉo la lastan nokton. Infano enkondukiĝis, kiu estis glutinta ĉirkaŭkolon."

"Glutinta kion, sinjoro?" interrompis S<sup>ro</sup> Pickwick.

"Ĉirkaŭkolon," respondis Jack Hopkins. "Ne la tuton samtempe, vi scias, tio estus tro multa—vi ne povus glutu tion, sed la infano povis—he! S<sup>ro</sup> Pickwick, ha! ha!" S<sup>ro</sup> Hopkins ŝajnis multe kontentiga je sia plaĉaĵo; kaj daŭradis, "Ne, estas tiamaniere. La gepatroj de la infano estis malriĉaj personoj kiuj loĝis en korto. La plejaĝa fratino de la infano aĉetis ĉirkaŭkolon, ordinara ĉirkaŭkolo farita el grandaj nigraj lignaj globetoj. La infano, kiu amis la ludilojn, prenis la ĉirkaŭkolon, kaŝis ĝin, ludis kun ĝi, tranĉis la ŝnureton, kaj glutis globeton. La infano pensis ke estis granda ŝercado, revenis la tagon plej proksiman, kaj glutis alian globeton."

"Benu mian koron," diris S<sup>ro</sup> Pickwick, "kia terurega afero! Mi petas por senkulpigo, sinjoro. Daŭrigu."

185

"La plej proksiman tagon, la infano glutis du globetojn; la tagon post tiu, li regalis sin je tri, k.t.p., ĝis dum unu semajno, li estis fininta la ĉirkaŭkolon, konsistanta el dudekkvin globetojn. La fratino, kiu estis diligenta knabino, kaj malofte aĉetis ian ornamaĵon por si, ploregis pro la perdo de la ĉirkaŭkolo; serĉis ĉie por ĝi; sed, mi ne bezonas diri, ke ŝi ne trovis ĝin. Post malmultaj tagoj, la familio estis je tagmanĝo—bakita ŝultro de ŝafo kun terpomoj sub ĝi—la infano kiu ne malsatis ludis ĉirkaŭ la ĉambro, kiam subite terurega bruo aŭdiĝis, tiel kiel malgranda, hajlventego. 'Ne faru tion, mia knabo,' diris la patro. 'Mi faras nenion,' diris la infano. 'Nu, ne faru ĝin ree,' diris la patro. Estis mallonga silento, kaj tiam la bruo rekomencis pli laŭta ol antaŭe. 'Se vi ne atentis tion, kion mi diras,' diris la patro, 'vi trovos vin lite post tre mallonga tempo, mia knabo.' Li skuis la infanon por igi ke li obeu, kaj tiaj kraketoj sekvis kiajn neniu antaŭe aŭdis. 'Nu! estas *en* la infano!' diris la patro, 'li havas la krupon en la malprava loko!' 'Ne, mi ne havas ĝin,' diris la infano, ekploranta, 'estas la ĉirkaŭkolo, mi glutis ĝin, patro.' La patro ekkaptis la infanon, kaj kuris kun li al la malsanulejo; la globetoj en la stomako de la knabo, kraketantaj la tutan vojon pro la ekskuado, kaj la homoj rigardantaj supre en la aero kaj malsupre en la keloj, por vidi de kie la nekutima sono venis. Li estas en la malsanulejo nune," diris Jack Hopkins, "kaj li faris tian teruregan bruon kiam li marŝis ke oni devis envolvi lin en la vesto de observisto, por ke li ne veĉu la malsanulojn!"

"Tiu estas la plej eksterordinara afero, kiun mi estas ja aŭdinta," diris S<sup>ro</sup> Pickwick je akcentega bato sur la tablo.

"Ho, tio estas nenio," diris Jack Hopkins, "ĉu estas, Bob?"

"Ne certe," respondis S<sup>ro</sup> Bob Sawyer.

"Tre strangaj aferoj okazas je nia profesio, mi povas certigi vin, sinjoro," diris Hopkins.

"Tiel mi inkliniĝas imagi," respondis S<sup>ro</sup> Pickwick.

## ETHELWALD KVIETIGAS LA MARON.

Tradukita el Angla-Saksona originalo, de G.L.B. kaj C.F.W.

Mi kun du aliaj fratoj venis Farnon la insulon. Intencis mi paroladi kun la honorinda patro Ethelwald. Poste ke mi kun la lia parolado estis konsolita kaj la lia benado estis al mi donita, kaj tiam kiam ni domon revenintaj jam estis sur la alta maro, subite disŝiriĝis la paco de la ĉielo kio estis reginta je la tempo kiam ni enŝipiĝis kaj tiel grava vetero ekalvenis kaj tiel furioza urago ekfalas ke ni nek kun velo nek kun remado povis eĉ iometete progresadi, kaj ni nepre nenio atendis krom la morto mem. Dume ke ni do tie plej longe kun la vento kaj la maro tute vane laboradis kaj bataladis, rigardis ni tiam malantaŭe por vidi se estus eble ke ni ree tentu atingi la insulon el kiu ni estis elvenintaj. Sed kien ajn ni nin turnis la sama urago nin renkontis, nin ĉirkaŭstaris, nin ĉirkaŭringis ĉiaparte kaj nenia espero de saviĝo jam restis al ni.

Post longe ni niajn okulojn suprenlevigis kaj ekvidis ni sur Farno la insulo, la al Dio karan patron Ethelwald'on elirantan el la lia sekreta loĝejo, volantan havigi al ni sukcesan kuradon, por vidi tion kio estis okazinta je ni; ĉar li estis aŭdanta la bruadon de la ventego kaj de la muĝanta maro. Kaj li, nin vidanta alportitajn en danĝeron kaj tiamaniere laborantajn, la genuojn fleksadis al Dio, Patro de Nia Sinjoro kaj Savisto Ĥristo, preĝanta pro la nia saviĝo kaj vivo. Kaj kiam li tian preĝon finigis, la superfluantajn akvojn li retransviligis, kaj la ventegon redefaligis, ĝis ke nepre la furiozeco de la ventego foriĝis kaj favorantaj ventoj nin kondukis sur plej trankvila maro al la bordo. Kiam do ni trafis la bordon, kaj la nian ŝipon ankaŭ el la ondoj forportis, samminute vento egale forta kiel antaŭe revenis, kvazaŭ ĝi dum tiu mallonga tempeto pro ni estis transviligita, kaj dum la tuta tago plej forte kaj furioze blovegis, tiel kiel oni verŝajne devus ekkredi ke la mallonga periodeto de trankvileco, kiu tiamtempe okazis, nin estis aldonita de la Ĉielo, por favori tiun serviston de Dio, pro nia saviĝo preĝantan.

NOTE.—La Angla-Saksona teksto el kiu la jena historieto estas eltirita, presiĝis en la de Sinjoro Alfred Cook (Yale'a Profesoro) verkita libro nomita *Unua Libro de Antikva Angla*; plej interesplena kaj grava libreto por tiuj kiuj sin interesas pri la komencaĵoj de la hodiaŭa Angla Lingvo. La nunaj tradukistoj penadis konservi la stilon de la originala teksto.

Tradukita de Clarence Bicknell.

Ne povas mi malnovajn kantojn  
Rekanti kiel foje;  
La kor', la voĉo al mi mankus,  
Mi plorus tro malĝoje.  
En tiuj kantoj mia koro  
Pasintajn tempojn trovas;  
Rekanti ilin, aŭ rerevi  
La revojn mi ne povas.

Ne povas mi rekanti ilin,  
Kaj la malĝojajn ĉarmojn;  
Iliaj melodioj vekus  
El dorm' malnovajn larmojn:  
Kvankam mi ne forgesas ilin,  
Malĝojajn kaj dolĉegajn,  
Mi tamen ne rekanti povas  
La kantojn tro karegajn.

Ne, mi ne povas! la vidaĵoj  
Revenas pri la horoj  
De oraj revoj forflugintaj,  
Pri jaroj de doloroj;  
Sed, per rompitaĵoj teraj ĉenoj,  
L' anim', en libereco,  
Rekantos eble tiujn kantojn,  
Kaj dum la eterneco.

## LA ESPERANTA SUBJUNKTIVO.

La artikolo de D<sup>ro</sup> Lloyd ne konvinkis min, ĉar mi opinias ke, por uzi la imperativon, ne estas necese havi verbon esprimantan volon deziron aŭ permeson. Sufiĉas ke tia ideo estas (mi ne skribas "estu") en la penso de la parolanto. Nu, en la ekzemploj cititaj de D<sup>ro</sup> Lloyd, oni povas enŝovi la verbojn konformajn, ne ŝanĝinte la sencon.

"Li malkovris la manon, permesante ke la serpento tie mordu."

"La poŝto, volinte ke la leteroj estu tuj specigitaj, sendas specigistojn."

"Ŝi estis tiel maldika, ke kiam ŝi deziris ke oni povu ŝin rimarki, ŝi bezonis eniri du fojojn la ĉambron."

Nur, mi neniam skribos: "Mi timas ke li venu," ĉar, kiel tre ĝuste rimarkigis D<sup>ro</sup> Lloyd, ne estas en la frazo la plej malgranda nuanco de ordono aŭ deziro.

Mi konsentas ke tia maniero konsideri la aferon, devas ŝajni stranga al gramatikistoj. Sed mi pensas ke ĝi entenas logikecon, kaj, kio estas ankoraŭ pli grava, praktikecon. La reguloj kiuj regas la uzadon de Subjunktivo en naciaj lingvoj (almenaŭ en la Franca) estas terure arbitraj, tiel ke la gramatikistoj ne ĉiam konsentas pri ili, kaj ke eĉ kleraj personoj tre ofte malobeas ilin. Tio ŝajnas pravi ke tiu modo estas tute senutila.

Kiel Esperanta profesoro, mi eksperimentis kiom malfacile estas doni precizajn regulojn pri tiu modo, kaj kontraŭe kiom estas praktika la principo donita en la paragrafo 218 de la Sintakso. Jen kiel mi klarigas al miaj lernantoj la uzadon de la modoj.

La indikativo estas la modo normala. Oni devas uzi ĝin, kiam oni ne havas motivon por uzi kondicionalon aŭ imperativon.

La kondicionalon oni uzu, kiam oni povas, ne ŝanĝinte la sencon, enŝovi "supozinte ke" en la unuan propozicion, kaj "en tia okazo" en la duan. Cetere la unua aŭ la dua propozicio povas esti Subaŭskultata. Ekzemple (Paragrafo 169, Sintakso):

"Se li estus riĉa, li havus multajn amikojn." "Supozinte ke li estus riĉa, en tia okazo li havus multajn amikojn."

"Mi volus vin vidi!" "Supozinte ke tio ne malplaĉus al vi, en tia okazo mi volus vin vidi."

"Se mi povus lin venki!" "Supozinte ke mi povus lin venki, en tia okazo, kiel feliĉa mi estus!"

La imperativon oni uzu, kiam oni povas, ne ŝanĝinte la sencon, enŝovi, en la frazon, unu el la verboj voli deziri konsili permesi peti, k.c., kiuj montras volon pli malpli fortan. Mi jam donis

ekzemplojn pli supre.

Ŝajnas al mi ke, tiam, la du lastaj modoj ludas sian logikan rolon, t.e., mallongigi la frazojn.

Mi bone scias ke oni povos trovi en Esperantaj libroj, eĉ en Zamenhofaj verkoj kelkajn frazojn kiuj ne estas konformaj al tiuj reguloj. Sed ili estas maloftaj, kaj tio, laŭ mi, ne pravigus la enkondukon de reguloj arbitraj neklaraj kaj senutilaj.

(Profesoro) H. SENTIS (Grenoble).

## FRAGMENTAJ MEMOROJ.

187

Originale verkita de Edward Metcalfe, M.A. (Oxon).

*La aŭtoro rizervas ĉiajn rajtojn.*

Mi verkis por tiu ĉi monato kelkajn detalojn pri vizito kiun ni faris al la bonekonata Kavernego Grandega de *Kentucky*.

Tra la Kavernego trafluas subteran riveron en kiu troviĝas du specoj da fiŝoj. Unu speco havas okulojn sed ne povas vidi; la alia speco (kiu eble enloĝadas la Kavernegon kelkajn centojn aŭ milojn da jaroj pli longe) tute ne havas okulojn.

Kaj nun mi petas, ke la leganto imagu kvardek personojn, el kiuj ĉiu portas lampon, postsekvante en la kavernego maljunan nigrulon kiun oni nomas "Onklo Nikoĉjo."

En Ameriko ĉiujn maljunulojn oni nomas "Onklo."

---

Ni aŭdas solenan *tik, tak*, oni nomas ĝin la horoloĝon. "Kiam oni streĉas ĝin, Onklo Nikoĉjo?" demandas nia sola knabeto. "Ho, tio! oni ĝin streĉis en la unua jaro de la mondo, Sonny (Fiĉjo)." Kiom da miljaroj faladas tiu guto da akvo!

---

Ni vidis la fundon de la "senfunda profundejo"; ĝi havis nur kvin-dek futojn da profundeco. Sed de *Bourne's Dome* (la kupolo de *Bourne*), ni *ne* vidis la fundon.

Tiel kiel se ni estus starantaj ekstere ĉe fenestro ni ĝin rigardadis tra longa fendaĵo, elstreĉantaj en ĝin niajn kapojn por pli bone vidi, tuj kiam Onklo Nikoĉjo kiu estas suprenrampanta sur la eksteron de la kupolo, trapuŝas tra negranda malfirmaĵo lumegigilon, kiu lumegigas la mirindajn akvoskulptaĵojn de la flankaj kaj de la interno de la kupolo. Fine li faligis ĝin kaj tuj la ombroj forrabas de niaj okuloj la belegan kupolinterton, sed falinte ĝi malkaŝas ĉiam novajn belaĵojn sur la flankaj. Ĉion lumigegante ĝi preterfalas kiel strio da lumo nian fendaĵon, kaj postsekvante ĝin per niaj rigardoj, ni vidas ke ĝi estas nun nur malgranda punkto da lumo, sed ĉiam (ĉar Onklo Nikoĉjo faligas multajn lumegilojn) ĉiam, antaŭ ol atingi la fundon de la putego ĝi estingiĝas. Mi ne atencos priskribi la akvoskulptaĵojn. Se lertegaj koboldoj estus tien skulptintaj siajn plej fantaziajn sonĝojn, ĝi estus tiel, kiel ĝi estas, belega, teruriga, mistera, fantazia!

---

Ni eniras kavernon (en la kavernego estas multaj kavernoj). Subite oni elstreĉas brakon kaj haltigas min. Ni staras ĉe la bordo de trankvila maro, kaj radioj de la hela luno lumigas sur grandajn blankajn nubegojn amasigitaj unu super la alia ĉe la horizonto de la maro. Mi aŭdas elspiritan murmuron: "Kiel belege! Kiel belege!" Jes, sed tiuj lanecaj nuboj estas solida ŝtonego, kaj la trankvila maro terurigege krutaĵo. Vere tiu brako savis min de subita morto!

---

Proksime de la dometoj de ftizo suferintoj (ili ĉiuj mortis) ni trovis kelkajn stipojn, sur kiujn, laŭ peto de nia gvidisto, ni ĉiuj sidiĝas.

Tiam Onklo Nikoĉjo kolektas niajn kvardek lampojn kaj foriras, nin lasante en vera mallumego.

Antaŭ kaj plej proksime de miaj okuloj mi metas mian blankan manumon sed neniel mi povas ĝin vidi. La mallumo fariĝas solida kaj premas sur nin tiel kiel se estus vivanta korpo. Mi pripensas tiun Egiptan mallumon kiun oni povis palpi. Ĉiu voĉo mallaŭtas; oni parolas nur per murmuroj kiuj, tamen, ŝajnas forkuri en la mallumon kaj kriegi la vortojn al la Spiritoj de la Kavernego.

Subite—"Rigardu supren! Ho! rigardu supren!" Supren mi rigardas kaj mi vidas—kion?

Nur ke oni estas formovinta la supron de la Kavernego, kaj ke mi sidas ĉe la fundo de profundega fendaĵo. Senlime super mia kapo altenetendiĝas ĝiaj du flankaj. Estas meznokto,

ĉar laŭ diferencaj lumpovoj brilas en la trankvila ĉielo grandega stelaro. Ĵus enirinte la videblan porcion de la ĉielo mi vidas kometon.

Trankvila ĉielo? Jes, ĉe tiu unua rigardo mi pensas, ke la nokto estas treege trankvila, sed baldaŭ nigra, treege nigra nubego malrapide surpasas la ĉielon kaj unu post unu englutas ĉiujn la helajn stelojn. Ne, la stelaro venkas! La nubego pasas kaj, jen, ankoraŭ la steloj trankvile briladas en pura, sennuba ĉielo.

Sed, kio? Kio okazas?

*La nubego revenas malantaŭen!*

Ho! Onklo Nikoĉjo, Onklo Niĉjo, pro kio vi faris tion? Vi forrabas de mi la tutan iluzion. Eĉ se la nubego estas nur ombro de la mano de maljuna nigrulo, ĉu ĝi devas iri malantaŭen?

Ĉio finiĝas. Onklo Nikoĉjo revenas. Ni reprenas niajn lampojn.

Ni realvenas la feran Pordegon.

Al Onklo Niĉjo ni adiaŭas kaj al la Kavernego.

Kaj mi? Jes ĉio finiĝas. Mi ankaŭ adiaŭas al la aminda Legantaro.

(FINO).

## **KRISTNASKA KANTETO.**

188

Originale verkita de Esperantisto 4686.

Jen Kristnasko alveninta,  
De la tuta mond' benita,  
Ĉar naskiĝis Filo Dia  
Kiu estas Frato nia.

La paŝtistoj kiuj aŭdis  
La sciigon Dion laŭdis,  
Tiam en la groton venas  
Kiu l' infaneton tenas.

Kaj el malproksima lando  
Lin vojaĝis reĝa bando,  
Oron, mirhon donacante,  
Dian Filon rekonante.

Do la tuta mondo iru  
Kaj ĉe la manĝujo miru:  
Kun Mario la genuo  
Fleksu antaŭ Li, Jesuo.

Kantu per ĝojega krio  
Pri Jesuo kaj Mario;  
Ŝi patrino sen makulo,  
Li la sola Nepekulo.

Kantu ĉia homa koro  
"Estu al Jesu' honoro,  
Kaj alvenu en la teron  
Pacon, la homaresperon."

Sed ne sole kantu—AGU—  
Nun al la fratar' elpagu;  
La infanojn, malsanulojn  
Amu, kaj la mizerulojn.

## **DUOBLA AKROSTIKO.**

Verkita de Clarence Bicknell.

- |   |  |
|---|--|
| 1. <i>BAZARO</i> estas l' elspezejo.    | 1. Por la <i>EDZINO</i> plezurejo.     |
| 2. <i>ISLANDO</i> la insul'; persikoj   | 2. Ne kreskas tie, sed <i>SALIKO</i> . |
| 3. <i>CIGARO</i> pliplaĉas ol pilolo,   | 3. En min pafata el <i>PISTOLO</i> .   |
| 4. <i>INSEKTOJ</i> ofte enuigas.        | 4. <i>EKSKURSON</i> ili malbonigas.    |
| 5. <i>KRISTAL'</i> da neĝo je l' mateno | 5. Briladas kiel la <i>RUBENO</i> .    |
| 6. <i>LIKVORO</i> homon malsanigas.     | 6. <i>ABSINTO</i> ofte lin mortigas.   |
| 7. <i>ELEKTRO</i> estas lumigilo.       | 7. <i>NEBULO</i> fantomdistililo.      |
| 8. Kun la <i>TORNISTRO</i> eleganta     | 8. <i>TURISTO</i> marŝas eĉ kantanta.  |
| 9. L' <i>ORGANO</i> estas preĝamiko.    | 9. L' <i>ORKESTRO</i> la opermuziko.   |

Per BICIKLETO mi fremdulajn landojn vidas,  
Sed ESPERANTO min al homaj koroj gvidas.

## ESTIMATAJ KUNVERKINTOJ &amp; LEGANTOJ,

La jaro 1905 finiĝas, kaj mi uzas la okazon por sendi la bonvenan antikvan bondeziron pro ĜOJA KRISTNASKO & FELIĈA NOV-JARO.

Neniam nia lingvo ĝuis jaron tiel prosperan, kiel la nuna, kaj ekzistas ĉiu signo ke la progreso daŭros. Legantoj estas pli multenombraj, kaj ili nature atendas, ke la naciaj kaj internaciaj gazetoj laŭe pligrandiĝu.

La Enhav-nomaro de nia lasta dozeno da numeroj montras, ke niaj multaj kleraj verkintoj donis materialon por plej interesa serio, kaj ni esperas, ke Esperantistoj legos niajn du volumojn kun plezuro kaj profito je la estontaj jaroj.

Gazeto kies enhavo estas literatura pli ol kronika, havas ĉiaman intereson, kaj ni do rigardas la volumon, kiel notinda aldono al la Esperanta Biblioteko.

La redaktado kaj direktado de internacia organo estas laboriga entrepreno, postulante pli da tempo ol mia ĉiutaga okupado permesas por la kreskantaj bezonoj de tiu ĉi gazeto. Ni do devis fari novajn planojn por la estonteco.

De nun la *British Esperantist*, kun sia kroniko kaj naciaj artikoloj, kaj nia malnova THE ESPERANTIST aperos sub unu kaj la sama kovrilo.

La preslitteroj kaj ĝenerala formato estos samformaj kun tiuj de la du volumoj de THE ESPERANTIST, la nombro da paĝoj estos pligrandigata de dek ses ĝis dudek, la jara abonpago restanta la sama 3s. (4 frankoj) afrankite.

La Esperantistoj do ricevos pli dikan gazeton pro la sama malgranda abonpago.

Mi do fidus, ke la amikoj kies skribaĵoj riĉigas niajn presitajn numerojn, afable daŭrigos sian helpon, kaj, per internacie verkitaj artikoloj, varbos multopajn abonojn kaj reklamojn, kaj tiel ebligos ke la *Esperanta Gazeto de Granda kaj Pli Granda Britujo* okupu sian konvenan lokon en Esperantujo.

## ESTEEMED COLLABORATORS AND READERS,

189

The year 1905 is drawing to a close, and I take the opportunity of sending the good old wish for A MERRY CHRISTMAS and A HAPPY NEW YEAR.

Never has our language enjoyed a year so prosperous as the present, and there is every indication that progress will be maintained. Readers are more numerous, and they naturally expect the national and international gazettes to become enlarged accordingly.

The Index of our last twelve numbers shows that our many talented writers have provided material for a most interesting series, and we hope that Esperantists will read our two volumes with pleasure and profit in the years to come.

A magazine, the contents of which are literary rather than newsy, has a permanent interest, and we therefore regard the volume as a noteworthy addition to the Esperantic Library.

The editing and management of an international magazine is an onerous undertaking, involving more time than my present daily occupation will allow for the growing needs of this gazette. We have, therefore, had to make new arrangements for the future.

Henceforth the two British magazines will join forces. The *British Esperantist*, with its chronicle and national articles, and our old THE ESPERANTIST will appear under one and the same cover.

The type and general form will be uniform with the two volumes of THE ESPERANTIST, the number of pages will be increased from sixteen to twenty, while the annual subscription will remain the same, 3s. (4 francs), post free.

Esperantists will thus get an enlarged gazette for the same small subscription.

I, therefore, trust that the friends whose writings enrich our past numbers will kindly continue their aid, and, by internationally-written articles, will secure

La numero de la nuna monato do estas la lasta eldonata sub mia sola direktado; de nun mi estos nur membro de la Redaktora Komitato de la unuigitaj gazetoj.

Je tiu ĉi okazo mi volas danki kore, korege la multajn amikojn, kiuj tiel neatendite sukcesigis miajn penadojn, kaj kiuj igis tiel plezurdonan mian pro-Esperantan klopodadon.

Senŝancele mi konstatas, ke pli sindona, simpatia kaj helpema legantaro estus malfacilege trovebla.

THE ESPERANTIST, la unua Angla Esperanta Gazeto, donas indikilon de Brita progreso, kaj, monato post monato, sukcesis atingi tre altan lokon inter siaj samtempaj ĵurnaloj. Eble la ĝustatempeco de ĝia eldoniĝo, kaj allogeco de ĝia formo helpis multe je la trafo ĉe tiu ĉi kontentiga rezultato; sed estas ĉefe pro la entuziasmo de la ĉiam plimultiĝanta aro da Angle-parolantaj samideanoj.

Dudekses monatoj povas esti mallonga porcio el la homa, se ne gazeta, vivo; tamen, por mi, tiu ĉi epoko ja estas estinta okupata. Centoj da novaj amikoj el multaj nacioj estas trovintaj loĝejon en la koro, kaj miloj da plezuraj memoroj gravuriĝis ĉe la memoro.

Sur nia unua numero ni esprimis nian intencon ne presigi politikajn aŭ religiajn aferojn. Ni fidis, ke la sekvo de tiu ĉi propono kontentigis. Tamen, laŭ la pli ĝenerala alprenado de Esperanto, ni devas atendi la eldoniĝon de specialaj organoj pritraktantaj temojn plej necesegajn al la homa progresado.

Jam ni plezure vidas la aperon de tiaj gazetoj, kiaj *Katolika Espero & Espero Pacifista*.

Tamen estas multe dubinde ĉu ankoraŭ venis la tempo por la naskiĝo de Politika revuo en Esperanto.

Ĉi tie, en Anglujo, ni nune aŭdadas multe pri inter-kolonia politiko, kaj ŝajnas al ni, ke estas nur unu sola prava politiko por Esperantujo—*inter-samideaneco*.

Se ĉiuj Esperantistoj unuigos kaj aĉetos la komercaĵojn de Esperantistoj, ni baldaŭ havos fundamenton fortikan kaj larĝan, kapabla porti konstruaĵon, havu ĝi kiom ajn da alteco. Ne estas necese longe serĉi la okazojn. Sur la THE ESPERANTIST oni jam altiris la atenton al multaj komercaj fakoj. Ekzemple: Ni sendu niajn 2 aŭ 3 frankojn al Bulgarujo por la *vera* Roz-esenco; aŭ al Glasgow por la bonaj viskio kaj cigaredoj bezonataj por niaj Kristnaskaj regaloj; por Esperantaj ĉemizoj por varmigi nin; por kukaĵoj surhavantaj Esperantajn devizojn por doni al niaj amikoj.

Tiuj ĉi kaj senfina aro da aliaj necesaj povos uziĝi por antaŭenirigi la Aferon.

Ĉi tiu estas taŭga konkludo por la unua parto de la vivado de la THE ESPERANTIST, kaj

manifold subscriptions and advertisements, and so will enable the *Esperanto Gazette of Great and Greater Britain* to occupy its proper place in Esperantoland.

The present month's issue is, therefore, the last one produced under my sole care. Henceforth I am merely a member of the Editorial Committee of the united gazettes.

On this occasion I wish to thank heartily, most heartily, the many friends who have in so unexpected a manner made my efforts successful, and have rendered pro-Esperanto work so pleasant.

I unhesitatingly affirm that more devoted, sympathetic, and helpful readers would be difficult to find.

THE ESPERANTIST, the first English Esperanto journal, affords an index of British progress, and month by month has succeeded in attaining a very high place among its contemporaries. Maybe the punctuality of its publication and attractiveness of its form have helped considerably in achieving this gratifying result; but the fact is in the main due to the enthusiasm of the ever-increasing band of English-speaking adherents.

Twenty-six months may be a short time in the life of a man, if not of a journal, yet, for me, this period has indeed been a crowded one. Hundreds of new friends of many nationalities have found place in the heart, and thousands of pleasant memories have become engraved on the memory.

In our first number we expressed our intention of not including political and religious matters. We trust that the adherence to this policy has given satisfaction. Nevertheless, as Esperanto becomes more generally adopted, we must expect the appearance of special organs treating of the subjects most vital to human progress.

Already we are glad to note the appearance of such periodicals as *Espero Katolika* and *Espero Pacifista*.

But it is a much doubted point whether the time is yet ripe for the birth of a political review in Esperanto.

Here, in England, we are at present hearing much of an inter-colonial policy, and it seems to us that there is only one sound policy for Esperantoland—an inter-Esperantist policy.

If all Esperantists will unite in purchasing the commercial products of Esperantists, we shall soon have a sound and broad foundation capable of bearing the weight of a structure, be it never so lofty. Opportunities are not far to seek. In THE ESPERANTIST attention has already been directed to many branches of commerce. Thus, for example, let us send our 2 or 3 francs to Bulgaria for the *real* attar of roses; or to Glasgow, for the good whiskey and cigarettes needed for Christmas cheer;

la gazetoj, sub sia nova kaj pligrandigata formo, trovu la plifortigon, kiu nature rezultos post ĝia alpreno.

Kvankam mi ne plu povas sendi ĉiumonatajn salutojn per gazeto kiu, de komenciĝo ĝis fino estis por mi granda fonteĝo da plezuro kaj (ho, ne rakontu ĝin en Gath) ankaŭ de fiereco, mi tamen esperas, ke ĉiuj Esperantaj amikoj konservos afablajn pensojn pri sia entuziasma samideano kaj kunlaboranto,

H. BOLINGBROKE MUDIE.

### PREĜO SUB LA VERDA STANDARDO.

Himno de D<sup>ro</sup> Zamenhof.

Al Vi, ho potenca senkorpa mistero,  
Fortego la mondon reganta,  
Al Vi, granda fonto de l' amo kaj vero,  
Kaj fonto de vivo konstanta,  
Al Vi, kiun ĉiuj malsame prezentas,  
Sed ĉiuj egale en koro Vin sentas,  
Al Vi, kiu kreas, al Vi kiu reĝas,  
Hodiaŭ ni preĝas.

Al Vi ni ne venas kun kredo nacia,  
Kun dogmoj de blinda fervoro;  
Silentas nun ĉiu disput' religia  
Kaj reĝas nur kredo de *koro*.  
Kun ĝi, kiu estas ĉe ĉiuj egala,  
Kun ĝi, la plej vera, sen trudo batala,  
Ni staras nun filoj de l' tuta homaro  
Ĉe Via altaro.

Homaron Vi kreis perfekte kaj bele,  
Sed ĝi sin dividis batala;  
Popolo popolon atakas kruele,  
Frat' fraton atakas ŝakale.  
Ho, kiu ajn estas Vi, forto mistera,  
Aŭskultu la voĉon de l' preĝo sincera,  
Redonu la pacon al la infanaro  
De l' granda homaro!

Ni ĵuris labori, ni ĵuris batali,  
Por reunuigi l' homaron.  
Subtenu nin, Forto, ne lasu nin fali,  
Sed lasu nin venki la baron;  
Donacu Vi benon al nia laboro,  
Donacu Vi forton al nia fervoro,  
Ke ĉiam ni kontraŭ atakoj sovaĝaj  
Nin tenu kuraĝaj.

La verdan standardon tre alte ni tenos;  
Ĝi signas la bonon kaj belon.  
La Forto mistera de l' mondo nin benos,  
Kaj nian atingos ni celon.  
Ni inter popoloj la murojn detruos,

for Esperanto ŝirtoj por konservi nin varmaj; por  
kajoj portantaj Esperanto mottoes por oferti al  
niaj amikoj.

These and an endless supply of other  
necessaries can be used to help forward the  
Cause.

This suggestion forms a fitting close to the  
first part of THE ESPERANTIST'S career, and  
may the gazettes, in their new and enlarged  
form, experience the stimulus which would  
naturally result from its adoption.

Although no longer able to send greetings  
every month by a gazette which, from start  
to finish, has been to me a source of great  
pleasure, and (oh, tell it not in Gath) of  
pride also, I yet hope all Esperanto friends  
will retain kind thoughts of their  
enthusiastic fellow-thinker and fellow-  
worker,

H. BOLINGBROKE MUDIE.

### \*\*\* ESPERANTO HYMN OF PEACE.

\*\*\*  
END  
OF  
THE

Translated by W. M. Bassett.

O Thou mighty spirit in mystery  
shrouded,  
Whose hand is controlling and guiding,  
O fountain of truth and of love never  
clouded,  
And life-source for ever abiding,  
How varied our notions concerning Thy  
being!  
But sense of Thy presence brooks no  
disagreeing;  
And therefore we come, O Creator,  
before Thee,  
This day and adore Thee.

To Thee we come not with the creed of a  
nation,

Or zeal for inconstant opinion;  
All discord abandoned and vain  
disputation

The faith of the *heart* has dominion;  
Suffices this faith ever just and impartial,  
Whose weapon is truth—not an  
implement martial:  
Before Thee we children of men take our  
station,  
In deep adoration.

All men in the beauty of grace Thou didst  
fashion,

But hate parted one from another,  
And nation arose against nation in  
passion,  
And brother took arms against brother.  
O Thou the unknown and the mighty and  
holy,  
Regard with compassion the prayer of the  
lowly,  
Grant peace to humanity's children and  
bless them—  
Let war not distress them.

We called Heav'n to witness the promise

Kaj ili ekkrakos kaj ili ekbruos  
Kaj falos por ĉiam, kaj amo kaj vero  
Ekregos sur tero.

*N.B.—Muziko por tiu ĉi poemo baldaŭ  
eldoniĝos.*

PROJECT GUTENBERG EBOOK THE  
ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 12 \*\*\*

Updated editions will replace the previous one  
—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE  
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE  
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at [www.gutenberg.org/license](http://www.gutenberg.org/license).

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply

recorded,  
To make human friendship our mission,  
And O Thou most High if Thy help be  
afforded,  
Success will attend our ambition.  
Thy blessing command to inspire and  
assist us,  
Thy aid that when forces of evil resist us,  
However determined they will not dismay  
us,—  
Thou, Thou wilt repay us.

The fair flag of Hope waves in glory and  
splendour,  
Of beauty and goodness the token;  
The great unseen Power of the world, our  
defender,  
Will honour the word he has spoken.  
The walls of partition that long have  
divided  
The peoples—by error and folly  
misguided—  
Shall fall; and Love’s empire grow  
greater and greater  
From pole to equator.

*Note.—Music to the above will appear  
shortly.*

with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website ([www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org)), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

## **Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™**

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

### **Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at [www.gutenberg.org/contact](http://www.gutenberg.org/contact)

### **Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate).

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate)

### **Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works**

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.